

граматичними структурами, а також виконання вправ після тексту сприяють і розширенню словникового запасу, і знайомству із іноземною культурою тощо.

Переваги такого способу організації самостійної роботи є незаперечними: це і сам **фактор мультимедійності**, який значно полегшує процес запам'ятовування нової лексики та неодмінно підвищує мотивацію студентів, і **фактор інформативності**, який сприяє розширенню соціокультурної компетенції та інтенсифікує міжкультурну комунікацію, і **фактор нелінійного викладення матеріалу**, що полегшує самостійну роботу студентів.

Звичайно, обмежений обсяг цієї публікації не дозволяє надати вичерпну інформацію щодо усіх видів самостійної роботи, які існують, втім, пунктирно окреслити ті найбільш доступні та ефективні шляхи під час роботи зі здобувачами вищої освіти все ж таки видається можливим. Таким чином, методична стратегія «мобільного навчання» в процесі організації самостійної роботи не тільки полегшує роботу викладача, але й слугує потужним фактором формування соціокультурної компетенції здобувачів вищої освіти. Вона мотивує їх до навчання, розширює світогляд, знайомить із іноземними реаліями життя, створює реальну комунікативну ситуацію.

Список використаних джерел

1. Барабаш Ю. Удосконалення іншомовної компетенції як важливої складової професійного розвитку особистості. *Педагогіка та психологія*. 2017. № 56. С. 201–205.
2. Брухаль Я., Білик Я. Сутнісні характеристики технології мобільного навчання іноземної мови як педагогічної інновації. *Young scientist*. 2017. № 6. С. 201–205.
3. Грушева А., Філіппова Л. Мобільне навчання: за і проти. *Професійна освіта: проблеми і перспективи*. К. : ІІТО НАПН України, 2015. С. 100–106.
4. Гуревич Р. С. Мобільне навчання – нова технологія професійної освіти XXI століття. *Вісник ЛНУ імені Тараса Шевченка. Педагогічні науки*. № 20 (255), 2012. С. 113–119.
5. Мардаренко О. Інтерактивні комунікативні технології освіти: мобільне навчання як нова технологія в підвищенні мовної компетенції студентів немовних ВНЗ. *Інформатика та математичні методи в моделюванні*. № 3 (Том 3), 2013. С. 288–293.

Твум К.,
студент спеціальності «Медицина»
Полтавського державного медичного університету;
Шевченко О.М.,
кандидат педагогічних наук,
доцент кафедри українознавства та
гуманітарної підготовки
Полтавського державного медичного університету
Україна, м. Полтава

НАЦІОНАЛЬНО-КУЛЬТУРНИЙ КОМПОНЕНТ ЯК ЗАСІБ ФОРМУВАННЯ СОЦІОКУЛЬТУРНОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ

Система сучасної освіти у кожній країні орієнтована на формування у здобувачів освіти певних компетенцій. Соціокультурна компетентність є важливим фактором соціалізації особистості в суспільстві. Іноземні здобувачі освіти, які приїждять для здобуття вищої освіти в Україну, потрапляють у так звану ситуацію «культурного шоку». Цілеспрямована робота викладачів української мови як іноземної сприяє подоланню цієї ситуації. Адже однією з головних цілей навчання мови є формування соціокультурної компетенції.

Скрипник визначає соціокультурну компетенцію як сукупність лінгвокраїнознавчої, соціолінгвістичної та культурознавчої компетенцій, що дозволяють носію мови «орієнтуватися в соціокультурних маркерах автентичного мовного середовища» [6; с. 189]. Оволодіння соціокультурною компетенцією передбачає засвоєння необхідного мінімуму соціокультурних знань, а також вмінь узгоджувати свою поведінку відповідно до цих знань.

Соціокультурна та соціолінгвістична компетенція – це знання, уміння використовувати у спілкуванні та пізнанні іншомовні соціокультурні та соціолінгвістичні реалії [1, с. 56].

Соціокультурна компетенція поділяється на:

- країнознавчу компетенцію
- лінгвокраїнознавчу компетенцію

Країнознавча компетенція включає знання про культуру країни, її історію, географію, економіку, державний устрій, традиції.

Лінгвокраїнознавча компетенція передбачає володіння іноземними здобувачами освіти особливостями мовленнєвої та не мовленнєвої поведінки носіїв мови в певних ситуаціях спілкування. Іншими словами, сформованість у здобувачів освіти цілісної системи уявлень про національно культурні особливості країни [4; 5].

Формування та розвиток соціокультурних знань та умінь передбачає:

розширення обсягу лінгвокраїнознавчих та країнознавчих знань за рахунок нової тематики та проблематики мовного спілкування з урахуванням специфіки обраного профілю;

поглиблення знань про країну або країни вивченої мови, їх науку та культуру, історичні та сучасні реалії, громадські діячі, місце цих країн у світовому суспільстві, світову культуру, взаємини з нашою країною;

розширення обсягу лінгвістичних та культурознавчих знань, навичок та умінь, пов'язаних з адекватним використанням мовних засобів та правил мовної та немовної поведінки відповідно до норм, прийнятих у країні мови, що вивчається [6, с. 186].

Соціокультурне наповнення є обов'язковим для навчальних матеріалів, що застосовуються у навчальному процесі. У сучасних вітчизняних навчально-методичних комплексах української мови як іноземної міститься достатньо матеріалів країнознавчого характеру, зокрема, відомостей з історії, культури мови, що вивчається. В рамках навчальних предметів «Українська мова як іноземна початкового рівня» і «Українська мова як іноземна базового рівня» здобувачам освіти пропонуються наступні теми: «Місто, в якому я навчаюсь», «Полтава: історія та сучасність», «Україна», «Україна серед країн світу», «Видатні люди України», «Міста та люди», «Свята та пам'ятні дати України», «Україна спортивна» та багато інших. Країнознавчі матеріали можна успішно використовувати під час навчання всіх видів мовної діяльності під час занять з української мови як іноземної [7, с. 31]. Водночас, країнознавчі матеріали мають не лише знайомити іноземних здобувачів освіти із культурними артефактами, а й надавати зразки комунікативної поведінки, знайомити із системою цінностей та національною психологією, традиціями. Для формування у іноземних здобувачів освіти комунікативної та соціокультурної компетенцій недостатньо наситити практичні заняття країнознавчим матеріалом із мовними та мовними вправами. На практичному занятті потрібно вирішувати конкретні комунікативні завдання. Для підвищення мотивації та інтересу здобувачів рекомендується проводити паралелі: завдання викладача полягає у формуванні у здобувачів навичок говоріння українською про те, що його оточує, цікавить і чим він готовий поділитися зі своїм партнером міжкультурної комунікації. Саме регіональнознавчий матеріал про історію, культуру, природу та географію рідних місць суттєво доповнить змістовну сторону мови. Для реалізації регіонального компонента в предметний зміст робочої програми можуть бути включені такі теми: «Місто в якому я живу», «Університет. Видатні лікарі», «Видатні науковці Полтавщини» та ін. [9]. Краєзнавчий матеріал наближає іншомовну комунікацію до особистого досвіду здобувачів, дозволяє їм оперувати у навчальній розмові фактами та

відомостями, з якими вони стикаються у своєму повсякденному житті. На основі цього матеріалу можна моделювати цілком реальні комунікативні ситуації: розмова про країну, в якій навчаюся; про її столицю; про місто, в якому я зараз живу; проведення віртуальної екскурсії містом тощо. Застосування соціокультурного компонента на заняттях з УМІ можливе за допомогою низки методів та прийомів: вивчення країнознавчих текстів, проведення екскурсій знаменними місцями, спільне проведення свят, демонстрація національних костюмів. Для плідної та ефективної діяльності здобувачів застосовуються нетрадиційні форми проведення занять: заняття – свято, заняття – віртуальна екскурсія, відеозаняття тощо. Викладання навчальної дисципліни «Українська мова як іноземна» дало змогу викладачам кафедри українознавства та гуманітарної підготовки Полтавського державного медичного університету розробити власний лінгводидактичний матеріал [10]. Викладачами був створений навчальний посібник з вивчення української мови як іноземної «Читаємо українською (соціокультурний аспект)» [3]. Посібник слугує моделлю реального спілкування іноземних здобувачів освіти українською мовою. У ньому представлений розроблений авторами тематичний матеріал щодо впровадження соціокультурного компонента в зміст навчальної дисципліни «Українська мова як іноземна». Посібник містить такі розділи: «Про себе», «Розваги і дозвілля», «Спорт у нашому житті», «Знайомтеся з Україною», «Великі й малі міста України» та інші. Кожен розділ містить тексти і діалоги, близькі іноземному здобувачу освіти з життя і навчання в Україні, про культуру, науку, освіту, досягнення українського народу («Університет, де я навчаюся», «На занятті з української мови», «У їдальні», «У кафе», «Розмова телефоном», «Піший похід у дендропарк», «Ми йдемо на футбол», «У книжковому магазині», «Знаменна подія в історії України», «Визначні місця України», «Київ – столиця України» та інші) [2, с. 52]. До кожного тексту складений словник незнайомих слів. Після кожного тексту містяться завдання, з якими вже на початковому етапі навчання іноземний здобувач освіти зможе впоратися. Тематика текстів викликає у здобувачів освіти зацікавленість прочитаним, роздуми про сучасне життя молоді, про традиції та звичаї українського народу.

Розвиток культурної компетенції іноземного здобувача освіти несе у собі великі можливості розвитку особистості здобувача, знижує етноцентризм, допомагає усвідомленню культурних відмінностей своєї культури, країни навчання (України), сприяє подоланню стереотипів і упередженого ставлення до іншої культури, веде до взаєморозуміння при іншомовному спілкуванні, долучає до світової цивілізації та загальнолюдських цінностей. Таким чином, важливий для дидактичних цілей діалог культур є запорукою ефективного навчання та виховання студентів-іноземців.

Список використаних джерел

1. Кушнір І. Сутність і структура соціокультурної компетентності іноземних студентів у контексті міжкультурної комунікації. *Мова і культура*. 2009. Вип. 12, т. III (128). С. 54–58.
2. Лещенко Т. Соціокультурний аспект посібника з української мови для іноземних студентів. *Актуальні питання медичної (фармацевтичної) освіти іноземних громадян: проблеми та перспективи*. 2018. С. 51–54.
3. Лещенко Т., Шевченко О., Козуб Г. Читаємо українською : посібник для іноземних студентів I–II курсів (соціокультурний аспект). I частина. 2018. 129 с.
4. Лещенко Т., Шевченко О., Юфименко В. Інтеграція компонентів культури в процес навчання іноземних студентів української мови. *Молодий вчений*. 2019. № 5.1.(69.1). С. 148–151.
5. Лещенко Т., Юфименко В., Шевченко О. Шляхи удосконалення мовної підготовки іноземних студентів. *Актуальні питання суспільно-гуманітарних наук та історії медицини*. 2018. С. 111–113.

6. Скрипник Н. Соціокультурна компетентність як складова мовної підготовки фахівців у вищому навчальному закладі. *Львівський філологічний часопис*. № 6. 2019. С. 186–190.
7. Шевченко О. Культурологічний компонент професійної підготовки іноземних студентів вищих медичних навчальних закладів. *Альманах науки*. 2018. № 5/2(14). С. 30–34.
8. Шевченко О. Педагогічні умови підготовки іноземних студентів-медиків у процесі вивчення української мови. *Естетика і етика педагогічної дії*. 2019. С. 178–187.
9. Шевченко О. Соціокультурний підхід до вивчення української мови як іноземної у медичному виші. *Проблеми і перспективи мовної підготовки іноземних студентів у закладах вищої освіти*. 2021. С. 314–316.
10. Шевченко О. Формування соціокультурної компетенції майбутнього лікаря. *Неперервна педагогічна освіта ХХІ століття*. 2018. Вип. 1 (13). С. 98–103.

Черепинська Л.В.,
вчитель-методист англійської мови
Запорізького класичного ліцею Запорізької міської ради Запорізької області
Україна, м. Запоріжжя

ASSESSMENT FOR LEARNING

In methodology assessment is considered to be a bridge between teaching and learning, the only way to discover if what was taught was actually learned. That is why it is essential to understand assessment in general and the assessment for learning in particular. A teacher does a lot of activities and techniques during the lesson and he needs to know what the results are. But it happens very often that there's a big difference between what a teacher expects the learners to know and what they really know, if the knowledge is being processed and the learners have performance based on assessment. No doubt that assessment for learning has a beneficial impact on teachers as well as learners.

From teachers' practice we can judge that assessment for learning encourages learners to develop approaches and attitudes to learning that helps them to become autonomous learners. Flexible approach to implementing assessment for learning will offer the learners a lot of benefits: encourage students to interact more in classroom discussions. Assessment involves knowing where we are in our learning at the starting point and where we are going to be. In other words, the teacher must know the goals of his/her learners. In this connection we must think of an instrument as tools to support the learners.

Formative assessment or assessment for learning is very close to diagnostic assessment. The only difference is that how the teacher uses it, for what purposes. What makes it diagnostic or formative is how the teacher gains understanding, and how the teacher is going to use the understanding, whether to provide support for specific difficulty or it is because the teacher needs to re-plan the program. Formative assessment is usually carried out within a topic you want to understand current learning and you want to address areas of difficulties which are specific. You are using strategies, ways, or practices to check their understanding of this specific point. Diagnostic, on the other hand, is usually carried out at the beginning of a new topic. It is used to identify what learners already know and can do. It helps the teacher to plan the contest specifically in order to address those gaps.

Another similarity between these two types of assessment is collecting information and providing feedback. And you need to provide this feedback on a regular basis. That means that after the assessment the teacher shares the information with the learners so that they understand where they lack knowledge or have misunderstanding and can collaboratively work to correct it. Feedback is just crucial to see a specific path.